

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

SGK ÖDEME EMRİNE İTİRAZ SÜRESİNİN GEÇMESİ:

YHGK Esas : [2007/21-623](#) Karar : 2007/717 Tarih : 03.10.2007

PRİM BORCU

KAMU ALACAĞI

HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE

ÖDEME EMRİNİN İPTALİ

Kamu alacağı niteliğindeki prim borcu ve gecikme zammına dayalı ödeme emrinin iptali davası, ödeme emrinin tebliğinden itibaren, 7 günlük hak düşürücü sürede açılmalıdır. Menfi tespit davası niteliğindeki bu davada, "böyle bir borcun olmadığı" veya "kısmen ödendiği" veya "zamanaşımına uğradığı" iddiaları dışında başka bir itiraz nedeni ileri sürülemez.yfk

DAVA VE KARAR:

"İçtihat Metni"

Taraflar arasındaki "ödeme emrinin iptali" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Kayseri (1.) İş Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 11.12.2003 gün ve 1654-1062 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 21.Hukuk Dairesinin 22.03.2004 gün ve [2387-2758](#) sayılı ilamı ile,

(...Davacı, davalı Kurum tarafından re`sen tahakkuk ettirilen, prim aslı ve gecikme zammına ilişkin 22.3.1999 tarih 922704 sayılı ve 22.3.1999 tarih 022705 sayılı ödeme emirlerinin iptali istemine ilişkindir. Mahkemece istemin kısmen kabulüne karar verilmiş ise de bu sonuç dosya içeriğine usul ve yasaya uygun bulunmamaktadır.

Gerçekten, mahkemece bozma sonrası yaptırılan bilirkişi incelemesinde dava konusu olmayan idari para cezalarının yerinde olduğunun tartışıldığı ve bu doğrultuda davanın kısmen kabulü kısmen reddi yolunda hüküm kurulduğu görülmektedir.

Oysa dava prim aslı ve gecikme zammı tahakkukunun iptali istemine ilişkindir. Kayseri Sigorta İl Müdürlüğünün mahkemenin 23.10.2001 tarihli müzekkeresine verdiği 7.4.2001 tarihli yazı içeriğinden davacının dava konusu ödeme emirlerine Kurum ünitesine itirazda bulunmayan bu borcun idari aşamada kesinleştiği davanın niteliği itibariyle menfi tesbit davası olduğu açıktır.

Davalı idarenin, prim aslı ve gecikme zammı tahakkuk ettirme gerekçesi, davacının sigortalı olarak çalıştırdığı Muzaffer Ş..... ve Tuncer Ö.....`ün ayda 30 gün çalışmış olmalarına rağmen 15`er günlük çalışmalarının bildirilmemesine dayanmaktadır. Davacının imzasını taşıyan 5.2.1999 tarihli teftiş tutanağında adı geçen işçilerin çalışmalarının sürekli olmalarına karşın vergi ve sigorta primlerinin çok olması sebebiyle her ay 15 gün çalışılmış gibi belge düzenlendiği yine işçi Muzaffer Ş..... imzasını taşıyan 4.2.1999 tarihli tutanaklarda fıındaki çalışmasının devamlı olduğunu bildirdiği görülmektedir. Aynı işçi Muzaffer Ş..... 19.10.1999 tarihli celsede tanık olarak verdiği ifadede ayda 15 gün çalıştığını belirterek 4.2.1999 tarihli tutanak ifadesiyle çelişmiş ancak bu çelişki mahkemece giderilmemiştir.

Mahkemece bu durumda yapılacak iş; davacı tarafından yapılan fırın işletmeciliğinin devamlılık

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

arzeden işlerden olduğu ve müfettiş tutanaklarının aksi sabit oluncaya kadar geçerli olan belgelerden olduğu da gözetilmek suretiyle adı geçen işçilerin ayda 30 gün mü yoksa 15 gün mü çalıştıkları doğru olarak saptamalı ve buna göre tahakkuk ettirilen prim aslı ve gecikme zammının yerinde olup olmadığı tespit edilerek sonucuna göre hüküm vermekten ibarettir.

O halde, davalı Kurumun bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARI: Dava, prim ve gecikme zammına dayalı bulunan ödeme emirlerinin iptali istemine ilişkindir.

Yerel mahkemece, sigorta müfettiş tutanağının gerçeği yansıtmadığı gerekçesiyle, idari para cezalarını irdeleyen bilirkişi raporu dayanak alınarak istemin kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Özel Dairenin yukarıda yazılı bozma kararı üzerine, davanın dayanağını oluşturan ödeme emirleri, tebligat evrakı ve ilgili diğer belgeler dava dosyasına katılmaksızın; sigorta müfettişi raporunun yok hükmünde olduğu, buna dayalı işlemlerin ise iptalinin gerekeceği belirtilerek önceki hükümde direnilmiştir.

Davacıya ait fırın işyerinde sigorta müfettişince yapılan 14.12.1998 tarihli yerel denetimde, iki sigortalı yönünden Kuruma eksik prim gün sayısı bildirildiğinin rapor edilmesi üzerine, bildirilmeyen sürelerle ilişkin bildirme ve bordroların verilerek, primlerinin ödenmesinin istendiği, anılan belgelerin Kuruma verilmesine karşın, primlerinin tamamının ödenmediği uyuşmazlık konusu değildir.

Fiilen yada işyeri kayıtlarından çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait Kuruma verilmesi gereken belgeler, yapılan tebligat üzerine bir ay içerisinde verilmemesi ya da eksik verilmesi hallerinde Kurum tarafından resen düzenlenerek, bu süreye ilişkin sigorta primleri işvereniden istenmekte, işverenin, tebliğ edilen prim borcuna karşı Kurum ünitesine bir ay içinde itiraz hakkı bulunmaktadır. İtirazın reddi halinde ise bir ay içinde yetkili mahkemeden Kurum işleminin iptali istenebilmekte, ne var ki, yetkili mahkemeye başvuru prim borcunun takip ve tahsiline engel teşkil etmemektedir (506 sayılı Kanun m. 79/7-8).

Belirtilen yasal yöntem uyarınca, süresinde Kuruma itiraz edilmemesi yada itirazın reddedilmiş olması hallerinde tebliğ edilen prim borcu idari aşamada kesinleşmiş olmaktadır.

Primlerin ödenmesini düzenleyen 506 sayılı Kanununun 80. maddesinde, 1.12.1993 gün ve 3917 sayılı Kanununun 1.maddesi ile yapılan değişiklik uyarınca, Kurum alacaklarının takibinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri geçerli kılınmıştır. Prim borçları, bu düzenleme ile kamu alacağı derecesine getirilerek, takip ve tahsilinde icra ve iflas hukukuna göre çabukluk ve sadelik sağlanmak istenmiştir.

ÇEVİK AVUKATLIK BÜROSU
ANTALYA

Davanın yasal dayanağını 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 58. maddesi oluşturmaktadır.

Anılan madde ile, Kurum alacakları için 6183 sayılı Kanununun 55. maddesi hükmü uyarınca düzenlenip tebliğ edilen ödeme emirlerine karşı 7 gün içerisinde dava açabilme olanağı bulunmaktadır.

Ödeme emrinin iptali istemine ilişkin olarak anılan maddeye dayalı açılacak dava "menfi tespit" niteliğinde olup, "böyle bir borcu olmadığı" veya "kısmen ödendiği" veya "zamanaşımına uğradığı" iddiaları dışında başka bir itiraz nedeni ileri sürülemeyecektir.

İtiraz davası için öngörülen 7 günlük sürenin hak düşürücü nitelikte olduğu konusunda kuşku bulunmamaktadır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 10.4.2001 gün ve [2002/21-201-297](#), 24.3.2004 gün ve [2004/10164-170](#) sayılı kararları). Hak düşürücü süre, niteliği itibarıyla bir itiraz olup sonuçlarını kendiliğinden meydana getirir, resen gözönünde tutulmalıdır.

Kamu alacağına ilişkin olarak anılan madde kapsamında öngörülen menfi tespit davası dışında, yeni ve ayrı bir menfi tespit davası açılmasına anılan kanun hükümleri cevaz vermemektedir. Zira, tahsil edilmesi istenen alacak, kamu alacağı niteliğinde imtiyazlı olup sürüncemede kalması önlenerek, hızla tahsili sağlanmak istenmektedir. 6183 sayılı Kanunda, İcra ve İflas Kanununun 72. maddesine koşut bir hükme yer verilmemiş bulunması karşısında, Yasada öngörülen 7 günlük itiraz süresini geçiren kamu alacağı borçlusu, aynı konuda yeni bir menfi tespit, istirdat davası açamayacaktır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 26.04.2006 gün ve [2006/21-198](#) Esas, 249 Karar sayılı Kararı).

6183 sayılı Kanun ile menfi tespit davasına, "Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczini" düzenleyen 6183 sayılı Kanunun 5479 sayılı Kanun ile değişik 79. maddesinde üçüncü şahıslar yönünden yer verilmiş ise de, bu olanak, kamu alacağı borçluları yönünden tanınmamıştır.

Yukarıda açıklanan maddi ve yasal olgular dikkate alındığında; ödeme emrinin iptaline yönelik eldeki davanın hak düşürücü süre içerisinde açılıp açılmadığının öncelikle belirlenmesi, hak düşürücü sürede açılmadığının saptanması halinde esasa yönelik inceleme yapılmaksızın davanın anılan nedenle reddine karar verilmesi, hak düşürücü süre içerisinde olduğunun belirlenmesi halinde ise 6183 sayılı Kanununun 58. maddesinde belirtilen sınırlı itiraz nedenleri dikkate alınarak yapılacak inceleme ve değerlendirme sonucunda karar verilmesi gerekmektedir.

Yerel mahkemece, tanımlanan yasal yöntem izlenmeksizin idari para cezalarına ilişkin değerlendirme öngören bilirkişi raporu dayanak alınarak, kesinleşen idari para cezalarının mahsubu sonucunda direnme kararı verilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ:

Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı (BOZULMASINA), oybirliğiyle karar verildi.

YHGK 03.10.2007 E.2007/21-623 - K.2007/717